

Svenska generiska pronomen hos finska språkbudselever

En jämförelse mellan två årskurser

Eeva-Liisa Nyqvist (University of Helsinki)
Therese Lindström Tiedemann (University of Helsinki)

Abstract

[Swedish generic pronouns in Finnish-speaking students in Swedish immersion]

This is a study of the use of generic pronouns in Swedish as a second language (L2) by L1 Finnish immersion students. We compare two groups, 12-year-olds, and 15-year-olds, to see if there is a difference and to identify which the most challenging cases are in both groups. Norm deviations are compared to see if they mainly consist of overuse of generic pronouns or more formal aspects, such as the pronoun which is chosen, and the understanding of the relation between the generic subject, object, possessive and reflexive pronouns. Both groups use generic pronouns in the subject position in a manner which mostly follows the standard, and mainly have problems with possessive pronouns in connection to generic pronouns. It is possible that object generic pronouns would also be problematic, but there are none in our data. Generic pronouns are sometimes left out as subjects, which is ungrammatical in Swedish. There is also occasional overuse of *man* where it is not idiomatic, and some mixed forms with *man* and *s*-passive. Results show possible transfer from the first language (L1) of the learners, but less in the older group. Furthermore, there also appears to be transfer from L3 English, which our informants are learning at school. This seems more present in the older group.

Keywords: L2 Swedish, generic pronouns, implicit and explicit learning, difficulty, immersion

1. INLEDNING

Syftet med den här studien är att analysera hur finskspråkiga språkbadslever i årskurs 6 (i forts. *åk6*, ca 12 år gamla, n=124) och i årskurs 9 (i forts. *åk9* ca 15 år gamla, n=147) behärskar de generiska pronomenen (främst *man*) i svenska, och hurdana utmaningar de här bereder för dem. Resultaten kan användas för att identifiera de mest utmanande konstruktionerna och härigenom utveckla undervisningen i svenska som andraspråk¹ (L2). Följande frågor är centrala för vår studie:

1. Vad är typiskt för våra informanter vad gäller bruket av de olika generiska pronomenen?
2. Handlar eventuella normavvikelser om överanvändning av generiska pronomen eller om mer formella aspekter?
3. Skiljer sig sjätte- och niondeklassarnas produktion från varandra och om så hur skiljer den sig åt mellan grupperna?

Cirka en procent av finskspråkiga grundskolelever lär sig det andra nationalspråket,² svenskan, i tidigt fullständigt språkbud (i forts. *språkbud*) där inläringen sker genom dagliga aktiviteter först i dagvård (vanligen fr.o.m. 4–5 års ålder, Bergroth 2007) och senare i grundskolan, där eleverna får undervisning på svenska i de olika skolämnena men även explicit andraspråksundervisning i svenska (Bergroth & Björklund 2013). Andelen undervisning på elevernas förstaspråk (L1) finska ökar gradvis i grundskolan så att hälften av undervisningen i de tre högsta årskurserna (7–9) sker på finska (Bergroth & Björklund 2013:109). Förutom svenska lär sig informanterna även engelska som ett främmande språk i skolan (Utbildningsstyrelsen 2014).

Språkbadsleverna brukar börja förstå svenska efter några månader och även tala svenska under andra året i dagvård (Savijärvi 2013), men de får alltid tala sitt L1. Inlärningsresultaten är utmärkta både vad gäller de praktiska språkkunskaperna och attityderna till främmande språk (Lyster 2007; Bergroth 2015), men tidigare forskning (t.ex. Harley 1993; Nyqvist 2018abc; 2020; 2021ab; Nyqvist & Lahtinen 2021; Nyqvist & Lindström Tiedemann 2021) har visat att grammatiken utgör en utmaning även för språkbadslever. Fastän språkbadsmetoden betonar praktiska kunskaper och implicit inläring, dvs. språkinläring som kommunikationens biprodukt, är behärskning av grammatik oundgängligt för god skrivförmåga (N. Ellis 2005; Roehr-Brackin 2015).

2. TEORI

2.1 GENERISKA PRONOMENEN I SVENSKAN OCH DERAS MOTSVARIGHETER I FINSKAN

Ett generiskt pronomen syftar på en eller flera godtyckligt valda mänskliga referenter, dvs. på vem som helst av oss, eller på vem som helst inom en mer specificerad grupp. De används för att illustrera “how the world works in general, not the properties of specific persons or events” (Jensen 2009:85). Generiska pronomen är indefinita, men ändå annorlunda från huvudkategorin av indefinita pronomen såsom engelskans *someone* och svenskans *någon*. Generiska pronomen är ofta polysema: det är ovanligt att språk har ett lexem som

¹ I den här studien använder vi termen *andraspråk* som paraplyterm för både andraspråk och främmandespråk.

² I koppling till skolan i Finland kallas det här språket vanligtvis *det andra inhemska språket*.

används bara som generiskt pronomen (Haspelmath 2017 [2001]:12). Det här kan ställa till det för L2-inlärare och göra det svårare att veta att det verkligen handlar om en generisk användning som *bara* är möjlig med det här ordet (t.ex. *man*) och inte med andra ord som är mer eller mindre synonyma såsom t.ex. *människor*. I vissa fall kunde det dessutom gå att använda *ihmiset* 'människor' på finska med en närmast generisk betydelse (jfr. *Stora finsk-svenska ordboken* 'ihminen').

Det viktigaste generiska pronomenet i modern svenska är *man* som *Svenska Akademiens Grammatik* definierar som "en [semantiskt] indefinit generisk motsvarighet till definitiva personliga pronomen" (Teleman m.fl. 1999a:393). *Man* är ett mycket frekvent ord i svenskan (Josephson 2018:210; jfr även Skärlund 2016a:423) och kan maximalt inkludera hela mänskligheten (*Man ska tala sanning.*), men även en mindre grupp där talaren antingen är eller inte är inkluderad (*Man äter med pinnar i Japan.*). Agensen i *man*-konstruktioner har vag referens och påminner på så vis om passiva satser (*Man åker gratis med små barn i barnvagn i kollektivtrafiken.*). Men *man* kan också syfta på talaren själv eller på lyssnaren (*Man gör vad man kan.*), ett bruk som också inneburit att *man* ibland kan användas för referens till endast talaren, vilket vanligtvis inte kan ses som generiskt men som ibland får en generisk biton (Ragnarsdóttir & Strömqvist 2005:146):

- (1)- Och hur upplever du företagsledningens agerande?
- **Man** blir besviken.³

Man är mycket vanligare än dess engelska motsvarighet *one*, och kan motsvara också engelskans *you, we, they, people* m.fl. (Holmes & Hinchcliffe 2013:182). Det används som subjekt, medan formerna *en* respektive *ens* används som objekts- respektive possessivform, men man skiljer också på två olika possessiva former (*ens, sin/sitt/sina*) som inte är synonyma med varandra, precis som för *han, hon*. Dessutom finns det en reflexiv form, *sig* (Teleman m.fl. 1999a:393–395).

Man-konstruktionen motsvaras i finskan av s.k. *nollperson* (Löflund 1998) som saknar explicit subjekt i ytstrukturen och består av ett finit verb i tredje person singularis (se ex. 2). Finska yttranden med *nollperson* är generiska och kan tolkas beröra 'vem som helst av oss', vilket skiljer dem från passiva satser som inte behöver göra det (Vilkuna 1996):

- (2) Täällä   voi   nähä   karhuja.
här   kan.3SG.PRS   se.INF   björn-PL.PART
"Här kan man se björnar."

Man-konstruktionen kan också motsvara finsk passiv när den uttrycker allmängiltiga sanningar eller situationer (Löflund 1998), varför den också används genomgående av Karlsson (2012:225–235) för att översätta de finska passivformerna i de mer paradigmartade uppräkningsarna, t.ex. *sanotaan* 'man säger' (*passiv presens*).

Enligt Teleman m.fl. (1999a:264, fn. 2) har tendensen att använda *du* i stället för *man* stärkts, men fenomenet förekom redan på medeltiden (Skärlund 2017a). Vanligtvis är generiskt *du* inkluderande, dvs. även talaren ingår i referentgruppen, varför det traditionellt inte kunnat ersätta *man* i kontexter där *man* betyder 'folk' eller 'de' (Törnudd-Jalovaara 1997). Under de senaste decennierna har generiskt *du* börjat förekomma i kontexter där läsaren (dvs. den som normalt är referent för pronomenet *du*) exkluderas från pronomens referens (Skärlund 2017ab). Holmes och Hinchcliffe (2013:183, 144) har påpekat att generiskt

³ Vår emfas

du blivit vanligare även i formell kommunikation, t.ex.: *Det är viktigt att du alltid har ditt pass med dig på flygplatsen*. Generisk användning av andra personspronomen har också belagts i flera språk i världen och dialektalt tycks det förekomma mer i nordliga delar av Europa som t.ex. finlandssvenska (Jensen 2009:89).

Marginellt kan även det personliga pronomenet *vi* användas generiskt innefattande talaren: *Vi vet att två gånger två är fyra* (Teleman m.fl. 1999a:264). Värt att notera är att i finskt talspråk är det ”mycket vanligt” att använda passiv i stället för första person plural (dvs. *vi*) i såväl indikativ som imperativ, t.ex. *juodaan* (passiv presens 1PERS.PL) ’vi dricker’ (bokstavligen ’drickas’) (Karlsson 2012:228).

2.2 GENERISKA PRONOMEN UR L2-INLÄRARENS SYNVINKEL

Språkbudselever lär sig målspråket främst implicit. Enligt bruksbaserad grammatik framskrider språkinläringen från konkreta yttranden till upptäckten av grammatiska regelbundenheter i yttrandena och till förmågan att variera dessa yttranden enligt uttrycksbehovet. Grammatiken utvecklas genom att nya strukturer lärs in, antingen medvetet eller omedvetet (Bybee 2008; N. Ellis & Robinson 2008; Lieven & Tomasello 2008).

Flera faktorer påverkar en konstruktions svårighetsgrad i implicit L2-inläring (R. Ellis 2006). Språkdrag som ofta förekommer i inflödet skapar mer lättillgängliga minnesrepresentationer: frekventa helsekvenser hjälper en också att analysera likartade yttranden (Bybee 2008). Ett frekvent element kan dock ha låg saliens, dvs. vara svårt att urskilja i inflödet (Goldschneider & DeKeyser 2001; Bybee 2008; N. Ellis 2016): eftersom generiska pronomen är små funktionsord, är de mindre salienta än innehållsorden. Det är även möjligt att saliens ytterligare minskar om ett grammatiskt element i målspråket saknar motsvarighet i inlärares L1 (jfr Axelsson 1994; Nyqvist 2013), även om L1-påverkan minskar när inläringen avancerar (Trenkic & Pongpairoj 2013).

Formell oregelbundenhet (jfr DeKeyser 2005) utgör också en utmaning även om själva formerna inte vore komplexa. Vad gäller den possessiva formen av *man* (dvs. *ens*) är även den komplex p.g.a. stamväxlingen och dess ogenomskinliga koppling till pronomenet *man*, samt att den ibland ska ersättas av det reflexiva pronomenet *sin*. Svenskinlärare använder därför ibland former såsom *mans* (Järvinen [Nyqvist] 2004). Syntaktisk analys krävs för att avgöra om det ska vara ett personligt possessivt pronomen (*ens*) eller ett reflexivt (*sin*, *sitt*, *sina*). Det generiska pronomenet *man* är semantiskt komplext även som subjekt (jfr DeKeyser 2005) eftersom det kan användas för generiska subjekt både om det innefattar talaren och/eller lyssnaren, och om det inte gör det. Ordet är dessutom polysemt med substantivet *man* i betydelsen ’människa’ eller ’människa av manligt kön’ men det är knappast möjligt att förväxla med de här eftersom substantiven brukar kräva böjningsmorfologi, medan pronomenet *man* är oböjligt. Komplext är även *man*-pronomenets förhållande till passiv, speciellt för inlärare med ett L1 där språkets passiv har stora funktionella likheter med *man*-konstruktionen, såsom i finskan (Löflund 1998).

Om en konstruktion inte kan tillägnas lätt implicit är det befogat att främja inläringen med hjälp av explicit undervisning (DeKeyser 2003). Då är grammatikregelns transparens avgörande: mest användbara är enkla regler utan avancerad grammatisk terminologi eller flera olika formella eller funktionella faktorer som spelar in vid formvalet (DeKeyser 2005), t.ex. ”Använd *man* när du talar om ’vem som helst av oss’” (jfr R. Ellis 2006). Exempelvis det possessiva pronomenet *ens* och de reflexiva *sin/sitt/sina* är funktionellt komplexa p.g.a. betydelseskilnaden som bygger på det syntaktiska förhållandet till subjektet i satsen, och *sin/sitt/sina* är dessutom formellt komplex p.g.a. dess genus- och numeruskongruens. Det svåraste är om en struktur är både formellt och funktionellt komplex (jfr R. Ellis 2006).

En inlärare med enbart explicit kunskap om de generiska pronomenen i svenskan vet att sådana finns och att de används enligt vissa regler, men hen kan inte nödvändigtvis använda dem normenligt. En inlärare med implicit kunskap om desamma använder dem däremot utan att känna till några regler. Har man både implicit och explicit kunskap till sitt förfogande kan man både använda pronomenen och dessutom verbalisera reglerna bakom deras användning.

3. TIDIGARE FORSKNING

Tidigare forskning kring de generiska pronomenen ur L2-svenskans synvinkel har varit knapphändig. Enligt Meriläinen (1984) hade finskspråkiga abiturienter⁴ (n=48) problem med valet mellan *sin* och *ens*⁵ och de tenderade att byta ut *man* mot ett annat pronomen mitt i en sats (t.ex. *Man tror ofta att *han kan...*). Kantola (2001) och Järvinen [Nyqvist] (2004) har i sina avhandlingar pro gradu⁶ behandlat både *man*-konstruktionen och passiv i uppsatser av finskspråkiga gymnasiestuderande. *Man*-konstruktionen förekom rikligt och vanligtvis normenligt i båda studierna, men Kantola (2001) ansåg att den överanvändes. Det förekom också en del blandformer med *man*-pronomenet och *s*-passiv (*I dag hörs man ofta...*) i båda studierna (Kantola 2001; Järvinen [Nyqvist] 2004; se även Nyqvist & Lindström Tiedemann 2021). Järvinen [Nyqvist] (2004) analyserade även sina informanternas förmåga att använda generiska pronomen i ett översättningstest,⁷ där bortfall av generiska pronomen, normavvikelser i bruket av *ens* vs. *sin/sitt/sina* (se 2.2. ovan) samt tendensen att byta ut *man* mot ett annat pronomen mitt i en mening var typiska problem, även om meningarna med generiska pronomen var mer normenliga än meningarna med egentlig passiv (dvs. *s*-passiv och *bli/vara*-passiv).

4. MATERIAL OCH METOD

Vi använder ett översättningstest där språkbadslever i åk6 och i åk9 ombads att översätta 13 meningar från finska till svenska (i fortsättning (*test-*)*mening 1–13* vad gäller de ursprungliga meningarna i testet och *översättning 1–13* gällande elevernas svar). Testet är designat av Nyqvist och det har tidigare använts i Järvinen [Nyqvist] (2004) och i Nyqvist och Lindström Tiedemann (2021). Syftet med de flesta testmeningarna var att elicitera de olika passiva konstruktionerna, medan mening 4 och 9 skulle elicitera *man*-konstruktionen. Informanterna använde dock rikligt med *man*-konstruktionen även i de övriga meningarna. Vi beslöt oss därför för att studera översättningarna där *man*-konstruktionen använts separat från den egentliga passiven eftersom *man*-konstruktionen rent syntaktiskt och formellt också är mycket annorlunda för att det är en *aktiv* konstruktion. I den här studien utelämnar vi testmeningarna 2, 5 och 11 eftersom *man*-konstruktionen inte är grammatiskt möjlig i dem och ingen informant har använt generiska pronomen där. Meningarna 2 och 11 innehåller ett s.k. *agentparticip* (fi. *agenttipartisiippi*, ISK 2004:515) som motsvarar agentadverbialen i svenskan och tydliggör således vem agenten är. Därför skulle generiskt pronomen innebära en förändring och utlämnande av viss information. Mening 5 innehåller en föreskrift som på svenska vanligtvis skulle översättas med

⁴ Studerandena i den sista årskursen i det finländska gymnasiesystemet.

⁵ Hyltenstam (1988) har dokumenterat likartade problem i valet mellan *hans/hennes* och *sin/sitt/sina* hos avancerade svenskinlärare i Sverige.

⁶ Motsvarar masteruppsats i Sverige (40 sp).

⁷ Den aktuella undersökningen har använt samma test i materialinsamlingen. Vi analyserar dock det aktuella språkbads materialet på ett annat sätt än i Järvinen [Nyqvist] (2004), varför resultaten i den inte är kvantitativt jämförbara.

Det är förbjudet som inte naturligt kan översättas med ett generiskt pronomen (jfr Telemann m.fl. 1999a:393–395).

Nyqvist samlade in materialet under våren 2014 i sju städer i Finland där svenskt språkbud erbjuds. Testet skrevs under en vanlig lektion, och informanterna fick inte veta vad som testades, men de fick vid behov hjälp med ordförrådet. Lindström Tiedemann som är L1-talare av sverigesvenska kontrollerade de möjliga svenska översättningarna, men även en L1-talare av finlandssvenska med utmärkta kunskaper i finska tillfrågades om möjliga översättningar. Eftersom meningarna gavs utan kontext visade det sig ibland svårt att utesluta vissa alternativ och vissa tveksamma fall togs därför med som eventuellt möjliga i vissa kontexter.

Man-konstruktionen behandlas ofta i koppling till passiv i undervisningen och kallas ibland för en typ av *opersonlig passiv* (Leino & Östman 2003:39) även om konstruktionen är syntaktiskt aktiv. Eftersom de flesta meningarna i testet var designade för att testa egentlig passiv kan vi inte generalisera utifrån den här studien om alla typer av bruk av generiskt pronomen utan vi fokuserar här på bruket av konstruktioner med generiskt pronomen som nära motsvarar passiv (jfr Telemann m.fl. 1999a:395; Telemann m.fl. 1999b, kap. 34). Vi utgår från de kontexter där inläraren valt att använda generiskt pronomen, oavsett om det är normenligt eller inte.

Vår analys på gruppnivå bygger på inlärarkontexterna⁸ (i fortsättningen IL-kontexterna, jfr Juurakko 1996), eftersom testmeningarna i vårt material i många fall kan översättas på flera olika sätt. Ibland följer dock inte informanternas konstruktioner det som finns etablerat i målspråket enligt L1-normen. I testet förekommer t.ex. blandformen *Man berättas att...* som kombinerar *man* med en *s*-form på ett icke-normenligt sätt. De här fallen har behandlats som blandformer i Nyqvist & Lindström Tiedemann (2021).

Översättning används sällan inom språkbud, varför det är sannolikt att resultatet påverkats av att informanterna inte var vana vid uppgiftstypen. Risken för normavvikelse som beror på transfer ökar dessutom när materialet består av ett översättningstest (LoCoco 1976). Vi valde ändå det här formatet eftersom det är svårt att få informanter att producera passiver eller olika former av generiska pronomen i spontan produktion i någon större utsträckning med säkerhet (se t.ex. Järvinen [Nyqvist] 2004).

Andelen generiska pronomen i översättningarna beräknas genom att dividera antalet informanter som använt ett generiskt pronomen med antalet informanter: 110 informanter av 124 i åk6, dvs. 89 % av dem, använder exempelvis generiskt pronomen i översättning 4. Korrekthetsprocenten beräknas genom att antalet normenliga IL-kontexter divideras med det totala antalet belägg för IL-kontexten: 66 av de 110 beläggen på generiskt pronomen är korrekta i översättning 4 i åk6, dvs. 60 %. Statistisk signifikans beräknas med Pearson's χ^2 , som inte kräver normalfördelning av materialet ($p < 0,05$ som gränsvärde).

5. ANALYS

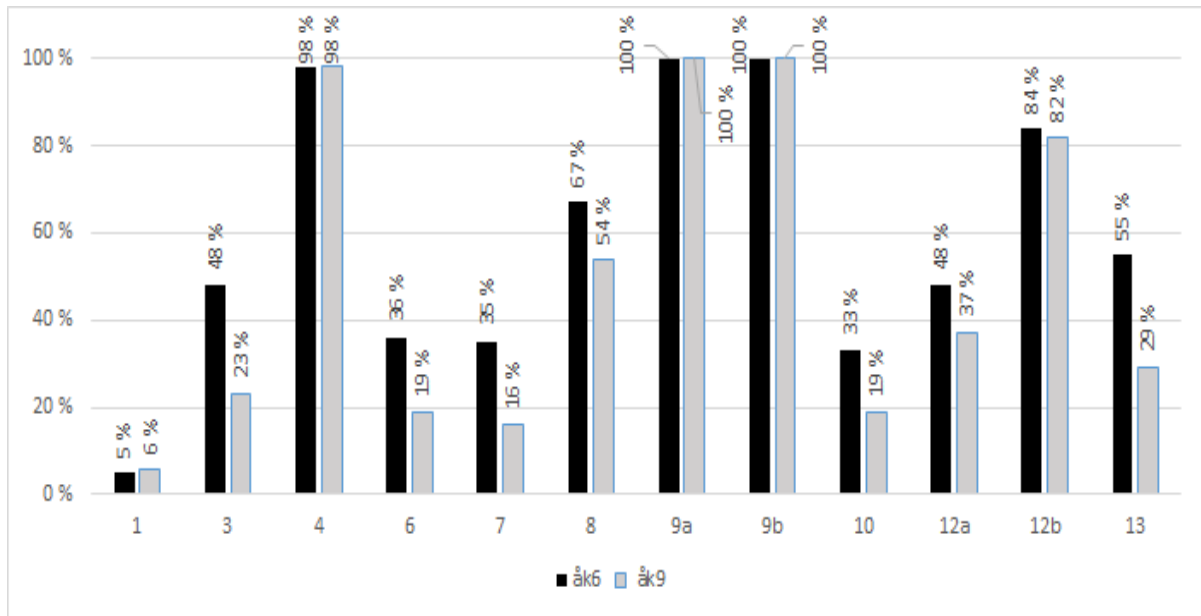
I det här avsnittet analyserar vi de generiska pronomen som förekom (5.1) och hur normenligt användningen var när generiska pronomen användes (dvs. i IL-kontexterna) (5.2).

---

⁸ Vi analyserar alltså inte obligatoriska kontexter där man utgår från en målspråksanalys som antar vad informanten ville säga och hur det borde ha uttryckts så normenligt som möjligt (jfr Ellis & Barkhuizen 2005:73).

5.1 FREKVENTIELL ANALYS

Materialet består totalt av 1980 IL-kontexter för generiska pronomen i åk6 och 2341 IL-kontexter i åk9. Figur 1 illustrerar andelen översättningar med generiska pronomen samt med andra formuleringar som informanterna använde generiskt. Översättningarna av 9 och 12 består av en huvud- och en bisats och behandlas därför som två delar.

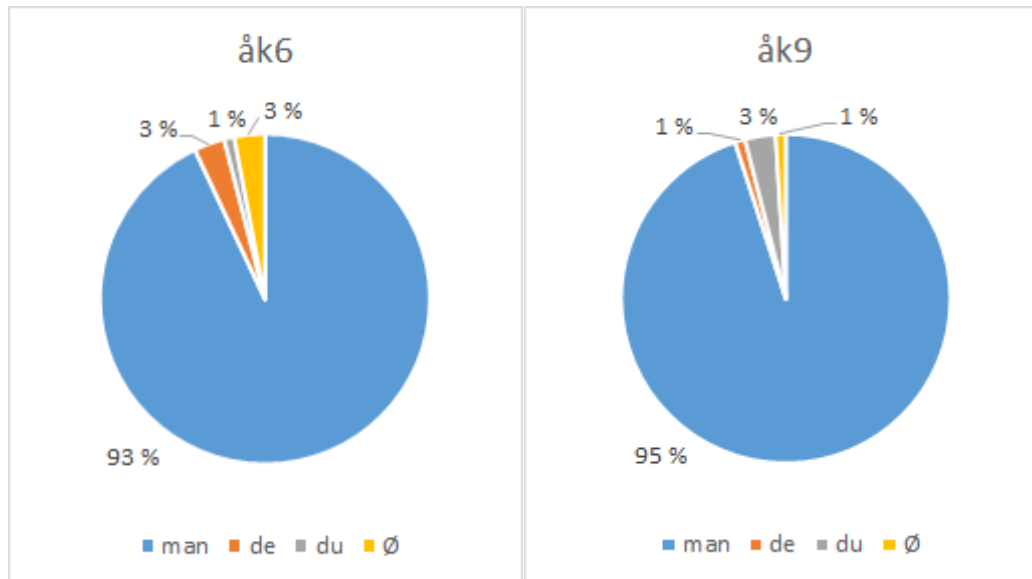
Figur 1. Andelen översättningar med generiska pronomen och konstruktioner med människa eller män som använts generiskt av inlärare.

Totalt 50 % av alla översättningar som producerats i åk6 och 44 % i åk9 innehåller generiska pronomen. De är vanliga i översättningarna av de flesta meningarna (> 20 % i åk6 i de flesta testmeningarnas översättningar och > 15 % i åk9). *Man* är i båda årskurserna det vanligaste alternativet i översättning 8 (*?Man säger att... / De säger att...*) och 12b (*...att man har sett björnar*), fastän det i översättning av mening 8 knappast skulle förekomma i L1-svenska. I översättning 1 är det däremot mycket sällsynt, vilket stämmer väl överens med att generiska pronomen är ovanliga i uppmaningar och det mest idiomatiska alternativet är snarast *s*-passiv: *Se till att fönstren stängs!* (jfr. Teleman m.fl. 1999a:393–395).

Man är det överlägset vanligaste generiska pronomenet i båda årskurserna (se Figur 2), men även *de*, *du* och *vi* förekommer som generiskt pronomen i båda årskurserna. Figur 2 visar fördelningen mellan de olika generiska subjektspronomenen i de två årskurserna.

Att *man* är vanligast är föga överraskande med tanke på att det också är ett vanligt ord i både tal och skrift i modern svenska (Josephson 2018:210) och antagligen även i den input som informanterna har fått. Det tas också ofta upp explicit i språkundervisning. Dessutom är det relativt lätt att formulera regler för användningen av *man* (se 2.2 ovan). Det näst vanligaste generiska pronomenet är *de* i åk6 och *du* i åk9 (3 % i båda fallen), medan *du* i åk6 och *de* i åk9 förekommer som 1 % av beläggen av generiska pronomen (jfr Järvinen [Nyqvist] (2004) där informanterna enbart använde pronomenen *man* och *du*). Förutom de här tre pronomenen har pronomenet *vi* i generisk betydelse två belägg i åk6 och ett belägg i åk9, men beläggen är så få att de inte är med i Figur 2. Ytterligare förekommer det bortfall (se 5.2 nedan) av generiskt pronomen (i subjektspositionen samt i possessiva former) i kontexter där de svenska satserna enligt normen skulle behöva ett subjekt (se 5.2.1): 3 % i åk6 och 1 % i åk9, dvs. bortfallen är vanligare hos de yngre informanterna. Bortfallen kan förklaras

med pronomenens låga saliens, men också med det faktum att finskan saknar generiska pronomen, en lingvistisk skillnad mellan språken som tycks bidra till ytterligare minskad saliens (jfr Axelsson 1994). Att bortfallet är mindre vanligt i åk9 tyder på att L1-påverkan avtar när inlärningen avancerar (jfr Trenkic & Pongpairoj 2013).

Figur 2. De olika generiska pronomenen i åk6 och åk9.

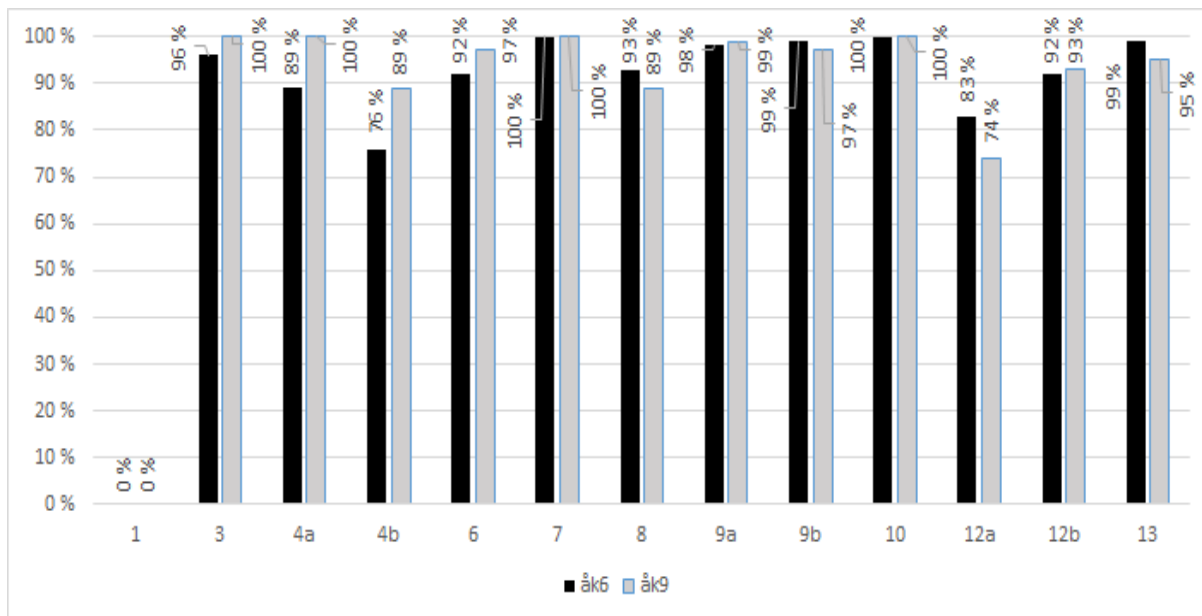
Generiskt *de* förekommer i L1-svenska främst i talspråk i betydelsen ”vem som helst” exklusive talaren eller lyssnaren (Teleman m.fl. 1999a:395). Det förekommer även i våra data i översättning 8 (*De säger att...*), 10 (*De höjde...*) och 12a (*De berättar...*). Generiskt *de* är dock sällsynt i skrift, men eftersom det förekommer i talspråk är det möjligt att det förekommer i inflödet. Generiskt *du* förekommer i båda årskurserna i 4 (*Du ska ta hand om...*) och 9ab (*När du är sjuk måste du vila*). Både mening 4 och 9ab har nollperson i den finska versionen och *du* kan i båda fallen tolkas som att det syftar på vem som helst, talaren inkluderad. Att *du* är vanligare i åk9 än i åk6 beror eventuellt på niondeklassarnas goda kunskaper i engelska.

5.2 NORMATIV ANALYS

Nedan behandlar vi normavvikelser som förekommer i samband med *man*-pronomenet och sedan de få fallen med utelämnade pronomen. Upp till 94 % av alla belägg på generiska pronomen är korrekta i åk6, medan åk9 uppnår en korrekthetsnivå på 96 %, vilket är signifikant högre än i åk6 ($p=0,02$). Figur 3 sammanfattar korrekthetsprocenten för de enskilda översättningarna i båda årskurserna. Eftersom mening 4 innehåller både ett subjektspronomen och ett possessivt pronomen som båda analyseras, behandlas den i två delar på samma sätt som i 9ab och 12ab.

Åk6 och åk9 når en likartad korrekthetsnivå i alla undersökta översättningar, med undantag av 4a och 4b: korrekthetsprocenten för både 4a och 4b är signifikant högre i åk9 ($p<0,001$ i 4a, $p=0,010$ i 4b). I det följande avsnittet behandlar vi de olika typerna av normavvikelser (generiska pronomen som subjekt, possessiva pronomen, blandformer och övriga uttryck) framför allt kvalitativt.

Figur 3. Korrekthetsprocenten för generiska pronomen i åk6 och åk9.

5.2.1 GENERISKT PRONOMEN SOM SUBJEKT

Korrekthetsprocenten för konstruktionerna med generiska pronomen är som sagt höga i båda grupperna. Bortfall av ett generiskt pronomen är dock signifikant vanligare i åk6 (sammanlagt 28 belägg (3 %) vs 7 belägg (1 %) i åk9, $p < 0,001$) där det är relativt vanligt i översättning 4a vars finska motsvarighet har nollperson, dvs. saknar subjekt i ytstrukturen. Därför är det möjligt att finsk påverkan spelar en roll, men den verkar avta med tiden (jfr Trenkic & Pongpairoj 2013). Bortfallet sker sporadiskt även i översättningarna av 9a och 9b (*När *är sjuk, man måste vila; Om *är sjuk, most *vila*), vars finska motsvarigheter också innehåller nollperson. Ytterligare förekommer bortfallet i översättningen av 12b (*att *har sett björn*) vars finska motsvarighet står i passiv. I åk6 förekommer bortfall av pronomenet även sporadiskt i 12a (**Berätta, att...*). Likadana tendenser noterades i Järvinen [Nyqvist] (2004) där samma test användes med andra informanter.

Överanvändning av *man* (jfr Kantola 2001) är ovanligt i vårt material och förekommer enbart i översättningen av 1 (*Se till att fönstren stängs!*), där *man*-konstruktionen används trots att den är idiomatisk i uppmaningar (*Se till att ?man stänger fönstren*). Även den här normavvikelsen beror troligen på finsk påverkan, eftersom finskans passiv ofta, men inte alltid, kan översättas med *man* (Löflund 1998). De övriga generiska pronomenen överanvänds inte. Det bör noteras att *man*-konstruktionen är mycket sällsynt i översättningen av 1 jämfört med de flesta övriga meningarna (se Figur 1).

Syftet med mening 9 (analyserat som 9a och 9b) var att testa om informanterna behärskar konsekvent användning av *man* i hela meningen (jfr Telemann m.fl. 1999a:392), vilket i tidigare forskning har visat sig vara ett problem i L2-sammanhang (Meriläinen 1984; Järvinen [Nyqvist] 2004). I våra data förekommer enbart fyra belägg i åk9 där bisatsen har generiskt *du* som subjekt, medan huvudsatsen har *man* som subjekt (*När du är sjuk måste *man vila*). Användningen var alltså mestadels kongruent mellan huvudsats och bisats.

5.2.2 POSSESSIVA PRONOMEN I SAMBAND MED GENERISKA PRONOMEN

Mening 4 illustrerar samspelet mellan ett generiskt pronomen som subjekt (4a) och ett possessivt pronomen (4b), som i tidigare forskning berett vissa problem för andraspråksinlärare (Meriläinen 1984; jfr även Hyltenstam 1988). Majoriteten av informanterna använder subjektspronomenet *man*, och *sina* är det vanligaste possessiva pronomenet. Ingen använder formen *ens*, dvs. valet mellan *sin/sitt/sina* och *ens* är kanske inte problematiskt för dem på samma sätt som i Meriläinen (1984) och delvis i Järvinen [Nygqvist] (2004) där sporadiska belägg på *ens* i stället för *sin* förekom. Det här kan eventuellt bero på det faktum att *sin/sitt/sina* är mer frekvent i inflödet än *ens*, men det är oklart hur språkbildselever skulle använda de här formerna i fri produktion.

Även bortfall av possessivt pronomen förekommer i båda informantgrupperna (*Man ska ta hand om *vänner; *Om vänner måste man ta hand om*).⁹ På samma sätt som i bortfall av subjektspronomenet är det signifikant vanligare i åk6 ($p < 0,001$) och beror troligen på finsk påverkan som sänkt pronomenets saliens: standardfinskan har possessiva suffix som motsvarar svenskans possessiva pronomen, men de faller ofta bort i talad finska (*Ystävästä täytyy pitää huolta, "Vänner måste man ta hand om"* vilket också på svenska är möjligt, men inte när *vänner* står efter uttrycket *ta hand om*). I åk9 förekommer även ett belägg på icke-normenligt possessivt pronomen (*Man måste ta hand om *dina vänner*) återigen eventuellt p.g.a. engelsk påverkan (jfr *you, your*). Det här understryker också svårigheten med de olika formerna av det generiska pronomenet *man* i svenska, speciellt vad gäller de possessiva formerna där ett pronomen med annan stam än *man* ska väljas.

5.2.3 BLANDFORMER

I materialet förekommer även belägg där pronomenet *man* följs av ett verb i *s*-form med passiv betydelse (*Man *sågs att...*), och fenomenet har belägg även i tidigare forskning (Kantola 2001; Järvinen [Nygqvist] 2004). De här blandformerna är nästan signifikant vanligare i åk9 ($p = 0,063$), troligen p.g.a. niondeklassares högre kompetensnivå i *s*-passiven (Nygqvist & Lindström Tiedemann 2021). Blandformerna förekommer i båda grupperna framför allt i översättningarna av 8 (**Man sågs att...*) och 12a (**Man berättas...*) där subjektet i passiv borde vara ett expletivt *det* och egentligt subjekt en *att*-sats, vilket gör testmeningarna till en typisk kontext för *s*-passiv (Teleman m.fl. 1999b:372), även om *man*-konstruktionen också är möjlig.

5.2.4 ÖVRIGA UTTRYCK

I åk6 förekommer även sporadiska belägg på *människa* och *män* som används på ett sätt som påminner om *man*-konstruktionen (t.ex. *Människorna beundrade honom*, översättning 3; *Män säger att...*, översättning 8). De här orden ses inte som etablerade generiska pronomen/uttryck och har därför lämnats utanför den normativa analysen. Eftersom språk vanligen saknar lexem som enbart används som generiska pronomen är det dock utmanande för inlärare att veta vilka lexem som kan användas generiskt. Fenomenet har dokumenterats även av Järvinen [Nygqvist] (2004). I stället för *människor(na)* skulle *folk* kunna användas i L1 (Teleman m.fl. 1999a:393, fn1; Skärlund 2014; 2016b). *Män* kan däremot vara ett försök att pluralböja det generiska pronomenet vilket kanske uppstått dels p.g.a. att pluralböjning

⁹ Vissa informanter producerar alltså formuleringar med en prepositionsfras i fundamentet, men på ett ogrammatiskt och oidiomatiskt sätt. Det här tyder på finsk påverkan samt tecken på att uttrycket [*ta hand om ngn/ngt*] har tillägnats som helfras.

finns för det relaterade substantivet *en man* (pl. *män*). En annan möjlig förklaring är en viss influens från pluralkongruensen med *man* i inflödet: generiskt *man* kan förekomma med plural kongruens i talspråk och ledigt skriftspråk: ...att *man inte är intresserade* (jfr Teleman m.fl. 1999a:394).

6. SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Båda årskurserna använder generiska pronomen relativt problemfritt i kontexter där pronomenet står som subjekt och *man* är det vanligaste generiska pronomenet i deras produktion. Det här stämmer väl överens med frekvensen i L1-svenska där generiskt *man* är ett mycket frekvent ord (Josephson 2018). De få problemen med *man*-konstruktionen handlar om bortfall av subjektspronomenen, troligen p.g.a. finsk påverkan. Dessutom förekommer det överanvändning av *man* i översättningar av ena testmeningen (1), samt vissa normavvikelser i possessiva former. Som vi påpekat är de possessiva formerna extra komplexa eftersom de liksom tredje persons pronomen växlar mellan ett vanligt possessivt pronomen (jfr, *hans, hennes, ens*) och ett reflexivt possessivt pronomen (*sin, sitt, sina*) och då alltid har en annan stam än grundformen *man*. Valet mellan possessiva eller reflexiva pronomen kräver syntaktisk analys och det senare pronomenet måste kongruensböjas med huvudordet. Det är också svårt att formulera en lättbegriplig regel för valet mellan *ens* och *sin*.

I några få fall använder informanterna andra generiska pronomen och andra formuleringar som troligen är menade som generiska men kanske inte tolkas så av L1-talare. Vi ser även en viss möjlig influens av att de flesta i åk9 kommit längre med engelskan och att *du/dina* förekommer med generisk referens på ett sätt som påminner om engelska generiska pronomenet *you*. Intressant nog förekommer det också att pronomenet *man* som subjekt kombineras med possessivt pronomen *dina* senare i samma mening. Generiska pronomen är i åk6 vanligare än i åk9 och skillnaderna i korrekthetsprocenten är med undantag av översättningarna av 4a och 4b små och icke-signifikanta. Blandformer av generiskt pronomen konstruerade med ett verb i *s*-form är däremot vanligare i åk9 där informanterna producerar mer komplext språk.

Vår studie har sina begränsningar framför allt i att vi använder ett översättningstest som var designat att trigga kontexter för svensk passiv, och vore bra att komplettera i framtiden med en studie av fri produktion t.ex. genom en inläsrarkorpus. Det är dock mycket intressant att se att testet ofta gett upphov till konstruktioner med generiskt pronomen. Även om generiskt pronomen liksom passiv på sitt sätt döljer agenten och ibland kan användas om en enda generisk individ motsvarar det inte riktigt passiven och de är inte utbytbara vilket vi också ser i att vissa av ursprungssatserna inte riktigt är idiomatiska att översätta med en generisk konstruktion.

Formmässigt används konstruktionerna med generiskt pronomen mycket normenligt. Det finns dock vissa problem med de possessiva formerna, vissa tecken på finsk och/eller engelsk påverkan, samt viss överanvändning av generiska pronomen i stället för passiv på svenska såsom dokumenterat i tidigare forskning (Kantola 2001; Järvinen [Nyqvist] 2004). I undervisning borde man fundera på hur man kunde undervisa skillnaderna mellan de olika konstruktionerna samt användningen av de possessiva och de reflexiva formerna. Med tanke på att studier i L1-svenska visat att svenska fått lite mer variation i generiska pronomen på senare år, ser vi skäl att ge generiska pronomen mer utrymme i undervisningen. Det skulle också vara av vikt att jämföra när *man*-konstruktionen förekommer i stället för egentlig passiv och när de två konstruktionerna inte kan ersätta varandra, t.ex. att *man*-konstruktion är oidiomatisk eller markerad i uppmaningar.

De största problemen när *man*-konstruktionen används verkar vara samspelet med possessiva pronomen, så det vore bra att öva på det här mer i undervisningen. Det förekommer troligen problem med objektsformen *en* också eftersom den också har ett stambyte. Men det fanns inga generiska objekt alls i vårt material så det vore bra att studera vidare kanske genom lucktest i meningar. Lucktest skulle också kunna användas för att vidare utforska hur väl generiska possessiva och reflexiva pronomen behärskas, samt även objektsformen av det generiska pronomenet *man*.

LITTERATUR

- Axelsson, M. (1994). *Noun phrase development in Swedish as a second language: A study of adult learners' acquiring definiteness and the semantics and morphology of adjectives*. Stockholm: Stockholm University Centre for Research and Bilingualism.
- Bergroth, M. (2007). *Kielikylpyperheet valokeilassa. Taustat ja odotukset*. Vasa: Vasa universitet.
- Bergroth, M. (2015). *Kotimaisten kielten kielikylpy*. Vasa: Vasa universitet. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-617-3.pdf [läst 12.05.2021].
- Bergroth, M. & Björklund, S. (2013). Kielikylpyohjelman tutkimustuloksia Suomessa. [I:] L. Tainio & H. Harju-Luukkainen (red.), *Kaksikielinen koulu – tulevaisuuden monikielinen Suomi/Tvåspråkig Skola – ett flerspråkigt Finland i Framtiden* (s. 91–114). Jyväskylä: Finnish Educational Research Association.
- Bybee, J. (2008). Usage-based grammar and second language acquisition. [I:] P. Robinson & N.C. Ellis (red.), *Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition* (s. 216–236). New York: Routledge.
- DeKeyser, R. (2003). Implicit and explicit learning. [I:] C.J. Doughty & M. Long (red.), *The handbook of second language acquisition* (s. 313–348). Oxford: Blackwell Publishing.
- DeKeyser, R. (2005). What makes learning second language grammar difficult? A review of issues. *Language Learning*, 55/S1, 1–25. DOI: 10.1111/j.0023-8333.2005.00294.x.
- Ellis, N.C. (2005). At the interface: Dynamic interactions of explicit and implicit language knowledge. *Studies in Second Language Acquisition* 27, 305–352. DOI: 10.1017/S027226310505014X.
- Ellis, N.C. (2016). Saliency, cognition, language complexity, and complex adaptive systems. *Studies in Second Language Acquisition*, 38, 341–351. DOI: 10.1017/S027226311600005X.
- Ellis, N.C & Robinson P. (2008). An introduction to cognitive linguistics, second language acquisition, and language instruction. [I:] P. Robinson & N.C. Ellis (red.), *Handbook of cognitive linguistics and second language acquisition* (s. 3–24). New York: Routledge.
- Ellis, R. (2006). Modelling Learning Difficulty and Second Language Proficiency: The Differential Contributions of Implicit and Explicit Knowledge. *Applied Linguistics* 27, 431–463. DOI: 10.1093/applin/aml022
- Ellis, R. & Barkhuizen, G. (2005). *Analysing Learner Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldschneider, J.M. & DeKeyser, R. (2001). Explaining the “natural order of L2 morpheme acquisition” in English: A meta-analysis of multiple determinants. *Language Learning* 51, 1–50. DOI: 10.1111/1467-9922.00147.
- Harley, B. (1993). Instructional strategies and SLA in early French immersion. *Studies in Second Language Acquisition* 15, 245–260. DOI: 10.1017/S0272263100011980.
- Haspelmath, M. (2017 [2001]). *Indefinite Pronouns*. Oxford: Oxford University Press. DOI: 10.1093/oso/9780198235606.001.0001.
- Holmes, P. & Hinchliffe, I. (2013). *Swedish: A Comprehensive Grammar*. 2nd Edition. New York: Routledge.
- Hyltenstam, K. (1988). Att tala svenska som en infödd – eller nästan. [I:] K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Första symposiet om svenska som andraspråk. Volym 1* (s. 138–156). Stockholm: Stockholms universitet.
- ISK=Hakulinen, A. m.fl. (2004). *Iso Suomen Kielioppi*. Helsingfors: Finska litteratursällskapet.
- Jensen, T. J. (2009). Generic variation? Developments in use of generic pronouns in late 20th century spoken Danish. *Acta Linguistica Hafniensia*, 41, 83–115. DOI: 10.1080/03740460903364128.
- Josephson, O. (2018). *Språkpolitik*. Språkrådets skrifter 25. Stockholm: Morfem.
- Juurakko, T. (1996). *Prepositioner i finskspråkiga gymnasisters inläraresvenska*. Jyväskylä: Jyväskylä universitet.
- Järvinen [Nygqvist], E-L. (2004). *Passiv diates samt man-konstruktion i finskspråkiga gymnasisters skriftliga inläraresvenska*. Opublicerad pro gradu-avhandling. Åbo: Åbo Universitet.
- Kantola, K. (2001). *Passiven och man-konstruktionen i ett urval abiturientuppsatser från våren 1997*. Opublicerad pro gradu-avhandling. Åbo: Åbo universitet.

- Karlsson, F. (2012). *Finsk grammatik, nionde, utökade och reviderade upplagan*. Helsingfors: Finska Litteratursällskapet.
- Leino, P. & Östman, J.-O. (2003). Language change, variability, and functional load – Finnish genericity from a constructional point of view. [I:] J. Leino (red.) *Constructional reorganization* (s. 37–54). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Lieven, E. & Tomasello, M. (2008). Children's first language acquisition. [I:] P. Robinson & N.C. Ellis (red.), *Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition* (s. 168–196). New York: Routledge.
- LoCoco, V. (1976). *A Comparison of Three Methods for the Collection of L2 Data: Free Composition, Translation, and Picture Description* (s. 59–86). Working Papers on Bilingualism 8.
- Lyster, R. (2007). *Learning and Teaching Languages Through Content. A counter-balanced approach*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Löflund, J. (1998). *Suomen kirjoitetun yleiskielen passiivi*. Åbo: Åbo Akademis förlag.
- Meriläinen, H. (1984). Beskrivning av språket i ett urval abiturientuppsatser från år 1980. Del 2 – Felanalys. [I:] A. J. Pitkänen (red.), *Interlingua-studier II* (s. 1–92). Tammerfors: Tammerfors universitet.
- Nyqvist, E.-L. (2013). *Species och artikelbruk i finskspråkiga grundskoleelevers inlärsarsvenska. En longitudinell undersökning i årskurserna 7–9*. En doktorsavhandling publicerad i elektronisk form. Åbo: Åbo universitet. <https://www.utupub.fi/handle/10024/91519>.
- Nyqvist, E.-L. (2018a). Definiteness and Use of Articles in Written Swedish by Finnish-speaking Immersion Pupils at the End of Immersion: a Comparison with Non-immersion Students. *Journal of Immersion and Content-based Language Education* 6, 57–84. DOI: 10.1075/jicb.17001.nyq.
- Nyqvist, E.-L. (2018b). Species och artikelbruk hos finska språkbadslever i årskurs 6. *Folkmålsstudier* 56, 73–104. <https://journal.fi/folkmaalsstudier/article/view/89161>.
- Nyqvist, E.-L. (2018c). Mastering complex Swedish NPs: A comparison of non-immersion pupils and immersion L1 Finnish pupils. *Journal of European Second Language Association*, 14–23. DOI: 10.22599/jesla.33.
- Nyqvist, E.-L. (2020). Interrogativa bisatser hos 12- och 15-åriga språkbadslever. En jämförelse med traditionell undervisning. [I:] C. Wide, E. Ingman, K. Lankinen & V. Vaakanainen (red.), *Svenskan i Finland 18* (s. 164–180). Åbo: Åbo universitet. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/150838/Wide_mfl_2020_Svenskan_i_Finland.pdf.
- Nyqvist, E.-L. (2021a). Komplexa svenska nominalfraser hos finskspråkiga språkbadslever. *Norsk lingvistisk tidskrift* 39, 69–95.
- Nyqvist, E.-L. (2021b). Subject-verb word order in narratives in Swedish by Finnish-speaking immersion and non-immersion students. *Journal of Language teaching and Research* 12(5), 641–653. DOI: 10.17507/jltr.1205.02.
- Nyqvist, E.-L. & Lahtinen, S. (2021). Grammatical gender in L2 Swedish by Finnish-speaking immersion students. A comparison with non-immersion students. *Nordic Journal of Linguistics* 44(2), 281–303. DOI: 10.1017/S0332586520000256.
- Nyqvist, E.-L. & Lindström Tiedemann, T. (2021). Hur behärskar finska språkbadslever de svenska passivkonstruktionerna? *NordAnd* 1/2021, 36–56. DOI: 10.13140/RG.2.2.28917.68320.
- Ragnarsdóttir, H. & Strömquist, S. (2005). The development of generic *maður/man* for the construction of discourse stance in Icelandic and Swedish. *Journal of pragmatics* 37, 143–155. DOI: 10.1016/j.pragma.2004.08.007.
- Roehr-Brackin, K. (2015). Explicit knowledge about language in L2 learning. [I:] P. Rebuschat (red.), *Implicit and Explicit Learning of Languages* (s. 117–138). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Teleman, U. et al. (1999a). *Svenska Akademiens Grammatik 2*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Teleman, U. et al. (1999b). *Svenska Akademiens Grammatik 4*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Trenkic, D. & Pongpairoj, N. (2013). Referent salience affects second language article use. *Bilingualism: Language and Cognition* 16, 152–166. DOI: 10.1017/S1366728912000156.
- Savijärvi, M. (2013). Miten lapset oppivat kielikykykieltä päiväkodin arkitilanteissa? [I:] L. Tainio & H. Harju-Luukkainen (red.), *Kaksikielinen koulu – tulevaisuuden monikielinen Suomi/Tvåspråkig Skola – ett flerspråkigt Finland i Framtiden* (s. 115–140). Jyväskylä: Finnish Educational Research Association.
- Skärlund, S. (2014). Har folk blivit ett pronomen? Utvecklingen av ordet *folk* under perioden 1300–2013. *Arkiv för nordisk filologi* 129, 245–280.
- Skärlund, S. (2016a). Blir *en ny hen*? Om den ny(gamla) användningen av *en* som generiskt pronomen. [I:] A. W. Gustafsson, L. Holm, K. Lundin, H. Rahm & M. Tronnier (red.), *Svenskans beskrivning 34* (s. 413–427). Lund: Lunds universitet.
- Skärlund, S. (2016b). Gammalt folk, hederligt folk eller bara folk–blir ordet folk ett pronomen? [I:] *Studier i svensk språkhistoria 13: Historia och språkhistoria* (s. 263–277). Institutionen för språkstudier, Umeå universitet.
- Skärlund, S. (2017a). *Man, en och du. Generiska pronomen i svenskans historia*. Lund: Lunds universitet.

- Skärlund, S. (2017b). Does *you* mean *I*? Generic *du* ('you') as a case of informalization and subjectification in Swedish. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 35, 129–146. <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/1402>.
- Stora finsk-svenska ordboken*. (2023). 'Ihminen'. Helsingfors: Institutet för de inhemska språkens webbpublikationer 52. URN:NBN:fi:kotus-201840. Senaste uppdatering 17.12.2020 [Senast hämtad 21 juni 2023]. <https://kaino.kotus.fi/finsk-svensk>.
- Törnudd-Jalovaara, E. (1997). *Blir du talspråkets man?* [I:] S. Haapamäki (red), *Svenskan i Finland 4* (s. 227–231). Åbo: Åbo Akademi.
- Utbildningsstyrelsen (2014). *Koulutuksen tilastollinen vuosikirja 2014*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen. http://www.oph.fi/download/163331_koulutuksen_tilastollinen_vuosikirja_2014.pdf.
- Vilkuna, M. (1996). *Suomen lauseopin perusteet*. Helsingfors: Edita.

BILAGA

Bilaga 1. De finska meningarna i testet och de acceptabla svenska översättningarna med generiskt pronomen

nr	Mening på finska	Acceptabla svenska översättningar med generiska pronomen
1	<i>Huolehdi, että ikkunat suljetaan!</i>	? <i>Se till att man stänger fönstren!</i> <i>Oidiomatisk översatt med generiskt pronomen</i> <i>(Se till att fönstren stängs!)</i>
2	<i>Tämä runo on Runebergin kirjoittama.</i>	Kan inte översättas med generiska pronomen <i>(Den här dikten är skriven av Runeberg.)</i>
3	<i>Häntä ihailtiin 80-luvulla.</i>	<i>Man beundrade honom/henne på 80-talet.</i>
4	<i>Ystävistään täytyy pitää huolta.</i>	<i>Man måste ta hand om sina vänner.</i> <i>(Du måste ta hand om dina kompisar.)</i>
5	<i>Se on kiellettyä.</i>	Kan inte översättas med generiska pronomen <i>(Det är förbjudet.)</i>
6	<i>Paita pitää pestä 40 asteessa.</i>	<i>Man måste/ska tvätta skjortan i 40 grader.</i> <i>(Du ska tvätta skjortan i 40 grader.)</i>
7	<i>Hänet sanottiin irti.</i>	? <i>Man sade upp honom.</i>
8	<i>Sanotaan, että koira on ihmisen paras ystävä.</i>	? <i>Man säger att hunden är människans bästa vän.</i> <i>(De säger att hunden är människans bästa vän./Folk säger att hunden är människans bästa vän.)</i>
9a	<i>Kun on sairas,</i>	<i>När man är sjuk</i>
9b	<i>täytyy levätä.</i>	<i>måste man vila.</i>
10	<i>Hintoja korotettiin.</i>	<i>Man höjde priserna.</i> <i>(De höjde priserna.)</i>
11	<i>Tampere on Kustaa III:n perustama.</i>	Kan inte översättas med generiska pronomen <i>(Tammerfors grundades av Gustav III.)</i>
12a	<i>Kerrotaan,</i>	<i>Man berättar/säger,</i> <i>De säger</i>

12b	<i>että Turun seudulla on nähty karhuja.</i>	<i>att man/de har sett björnar i Åbotrakten. att de har sett björnar i Åbotrakten.</i>
13	<i>Talo voidaan rakentaa ensi vuonna.</i>	<i>Man kan bygga huset nästa år.</i>

Eeva-Liisa Nyqvist

Helsingfors universitet
Finskugriska och nordiska avdelningen
PB24
00014 Helsingfors universitet
Finland

eeva-liisa.nyqvist@helsinki.fi

Therese Lindstöm Tiedemann

Helsingfors universitet
Finskugriska och nordiska avdelningen
PB24
00014 Helsingfors universitet
Finland

therese.lindstromtiedemann@helsinki.fi